



Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 18

ul. Koncertowa 4, 02-787 Warszawa
tel. 22 259 41 62, ppp18@eduwarszawa.pl
<https://ppp18.ursynow.warszawa.pl>

Załącznik Nr 4

*Standardy Ochrony Małoletnich
w Poradni Psychologiczno-
Pedagogicznej Nr 18 w Warszawie –
podstawowe procedury postępowania*

Procedury podejmowania interwencji

I. Przemoc rówieśnicza

Standardy dotyczące przeciwdziałania przemocy rówieśniczej

1. Pracownicy Poradni przyjmują zgłoszenia od każdego małoletniego o doznanej przemocy rówieśniczej, również ujawnionej w trakcie badań diagnostycznych, niezależnie od powodu zgłoszenia się ucznia do Poradni.
2. Jeśli jest to możliwe, ten sam specjalista Poradni, któremu dziecko odważyło się powiedzieć, że jest osobą poszkodowaną, nadal udziela dziecku wsparcia, informuje je o kolejnych etapach postępowania, prowadzi rozmowy z rodzicami.
3. Pracownik Poradni, którego uczeń powiadomił, że był świadkiem lub ofiarą przemocy bezzwłocznie kontaktuje się z Dyrektorem Poradni (lub szkoły jeśli to na jej terenie powziął informację), a także ze wskazanym przez Dyrektora koordynatorem ds. standardów.
4. Bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia dziecka obliguje każdego pracownika Poradni do podjęcia działań przewidzianych prawem, gwarantujących dziecku bezpieczeństwo.
5. Działania podejmowane przez pracowników Poradni są uzgadniane z dzieckiem/ucniem w celu otrzymania m.in. istotnych informacji o osobach, do których dziecko/uczeń ma zaufanie.
6. Jeśli dziecko jest osobą poszkodowaną lub świadkiem przemocy ale nie informuje o działaniach zagrażających jego życiu lub zdrowiu i nie wynika to z oceny zagrożenia, która należy do specjalisty Poradni, wówczas można uzgodnić kolejne kroki z dzieckiem / uczniem i rodzicem, do którego ma zaufanie.
7. Oddziaływaniami objęci są również rodzice, których edukuje się na temat obserwowania niepokojących objawów, mogących świadczyć o doświadczaniu przemocy i możliwych sposobach reagowania, w tym prawnego.

Zasady interwencji dla uczniów, będących świadkiem lub ofiarą przemocy rówieśniczej

1. Obowiązkiem ucznia jest jak najszybciej powiadomić dorosłego pracownika Poradni, informując także o swoich podejrzeniach, że któryś z uczniów doznaje przemocy. Jeśli zdarzenie jest niebezpieczne, a w pobliżu nie ma nikogo dorosłego, bezzwłocznie należy zadzwonić pod numer alarmowy 112.
2. Osobie poszkodowanej powinno się okazać wsparcie poprzez odseparowanie od sprawcy przemocy jeśli istnieje taka potrzeba, życzliwe słowa, okazywanie empatii i wyrażanie dezaprobaty dla osób stosujących przemoc, absolutnie nie przyłączając się do dokuczania i rozpowszechniania hejtu.

Standardy dla rodziców uczniów doświadczających przemocy

1. Dziecku okazuje się bezgraniczne zrozumienie, nie komunikując mu, że mogło przyczynić się swoim zachowaniem do tego, że stało się ofiarą zachowań przemocowych, a podkreślając, że to zachowanie sprawcy jest nieakceptowane.
2. Rodzice informują Poradnię jeśli ich dziecko jest osobą poszkodowaną lub sprawcą przemocy rówieśniczej, aktywnie współpracując ze specjalistami w celu rozwiązania problemu.
3. W przypadkach, gdy dziecko stało się poszkodowane zachowaniem, które ścigane jest z oskarżenia prywatnego, rodzice podejmują po sugestii Poradni właściwe kroki prawne.

Standardy interwencji podejmowanych przez pracowników Poradni

1. Pracownicy Poradni bezwzględnie przestrzegają zasad Poradni w zakresie zgłaszania incydentów przemocy.
2. Interwenujący pracownik musi zadbać o bezpieczeństwo małoletniego i odseparować go od agresywnej osoby, jeśli zdarzenie przemocowe trwa.
3. Ujawniający przemoc pracownik sporządza notatkę opisującą uzyskane informacje lub przebieg zdarzenia, celem przekazania jej Dyrektorowi Poradni oraz koordynatorowi ds. standardów.
4. O zdarzeniu poinformowany zostaje psycholog prowadzący, który przeprowadza rozmowę z małoletnimi, a następnie kontaktuje się z ich rodzicami.
5. W przypadku zdarzenia, w wyniku którego doszło do uszczerbku na zdrowiu, wykorzystania seksualnego i/lub innych zachowań wyczerpujących znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, informowany jest Dyrektor Poradni, który powiadamia Policję (interwencyjnie, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie i/lub gdy rodzice odmawiają przyjazdu) lub sąd rodzinny/prokuratura (wysłanie zawiadomienia o możliwości popełnienia czynu karalnego/przestępstwa).
6. W przypadku zdarzenia incydentalnego (popchnięcie, szturchnięcie, ośmieszenie, niestosowny komentarz i inne) psycholog prowadzący wraz z uczniem i rodzicami opracowują działania naprawcze. W przypadku kolejnego zdarzenia z udziałem tych samych osób, należy zastosować środek oddziaływania wychowawczego lub powiadomić sąd rodzinny (postępowanie o demoralizację lub wgląd w sytuację rodzinną u dziecka poniżej 10. roku życia).

II. Przemoc domowa (krzywdzenie dziecka w rodzinie)

1. W przypadku uzyskania przez pracownika Poradni podejrzenia, że uczeń jest krzywdzony lub zaniedbywany przez rodziców, ma on obowiązek przekazania tej informacji Dyrektorowi Poradni i koordynatorowi ds. standardów, a następnie sporządzenia notatki służbowej. Oznakami przemocy mogą być dostrzeżone przez specjalistę Poradni lub nauczycieli w szkole, zwłaszcza wychowania fizycznego lub pielęgniarkę szkolną, ślady pobicia, unikanie sytuacji odstawiania ciała przy przebieraniu się, unikanie wyjścia na basen, noszenie długich rękawów/nogawek bez względu na warunki pogodowe itp., ale też dostrzegalne zmiany w zachowaniu się ucznia, w tym sytuacji dydaktycznej (pogorszenie ocen, gorsza frekwencja, odmowa udziału w lekcjach w-f).

2. Psycholog organizuje spotkanie z rodzicami/rodzicem ucznia wskazanym przez dziecko jako osoba zaufana i przekazuje uzyskane informacje o możliwym krzywdzeniu dziecka. Wskazuje również dostępne formy pomocy dla rodziny w kryzysie oraz w przypadku potwierdzenia zgłoszenia przez rodziców, a jeśli nie są w stanie tego zrobić przez Dyrektora Poradni, o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/ Policja; sąd rodzinny; procedura „Niebieskie Karty”; ośrodek pomocy społecznej). Spotkanie jest protokołowane.
3. Jeśli zgłoszenie potwierdziło się, a sprawcą jest jeden z rodziców, w obecności drugiego z rodziców, innej osoby najbliższej dla małoletniego lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego, specjalista Poradni wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”, wypełniając formularz „Niebieska Karta – A”, a formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje rodzicowi, osobie najbliższej lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” Poradnia niezwłocznie przekazuje przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w dzielnicy Ursynów, w terminie nie później niż 5 dni roboczych od wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza pozostawia się w Poradni.
4. Ponadto Dyrektor Poradni lub koordynator ds. standardów może poinformować inną instytucję spośród wskazanych w ust. 2, w zależności od zdiagnozowanego typu przemocy, a dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tej instytucji.
5. Całość podjętych działań dokumentowana jest w formie protokołów i notatek służbowych, które udostępnione są na żądanie instytucji prowadzącej postępowanie karne. Tworzona jest także karta przebiegu interwencji.
6. W sytuacji stwierdzenia, że zgłoszenie jest bezzasadne i nie dochodzi do krzywdzenia dziecka, dyrektor Poradni lub inna osoba uczestnicząca w spotkaniu, o którym mowa w ust.2, sporządza notatkę z zakończenia procedury, przy czym zlecone zostaje dalsze obserwowanie sytuacji ucznia.
7. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców, niewywiązywania się z założeń planu pomocy, unikania kontaktu ze specjalistami Poradni, Dyrektor pisemnie wnioskuje do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną, przekazując poczynione ustalenia.
8. Psycholog prowadzący opracowuje plan wsparcia ucznia, w którym zawarte zostają wskazania dotyczące podjęcia przez Poradnię działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa, oferowane uczniowi i jego rodzicom formy wsparcia psychologiczno - pedagogicznego i informacje o skierowaniu ucznia/rodziny do specjalisty spoza Poradni (jeśli Poradnia nie dysponuje właściwą w tym wypadku formą pomocy)..
9. W przypadku, gdy małoletni doświadcza przemocy ze strony osoby najbliższej z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego i/lub zagrożone jest jego życie i zdrowie, powoływany jest przez Dyrektora Poradni zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi Dyrektor lub Wicedyrektor Poradni i specjaliści pracujący z małoletnim:
10. zespół interwencyjny zapewnia bezpieczeństwo małoletniemu i odseparowuje go od rodzica podejrzanego o krzywdzenie, jednocześnie alarmowo powiadamiając Policję, w której kompetencjach leży dalsze postępowanie;
11. opracowywany jest plan pomocy małoletniemu zgodnie z wytycznymi z ust. 8;
12. w przypadku otrzymania wniosku o udzielenie informacji o małoletnim od uprawnionej przepisami instytucji (sąd rodzinny, sąd karny, Policja, ośrodek pomocy społecznej, zespół interdyscyplinarny, grupa diagnostyczno – pomocowa), Dyrektor Poradni jest zobowiązany do przygotowania takiej informacji.

III. Krzywdzenie ucznia przez pracownika Poradni

1. Pracownik Poradni, który uzyskał informację, że małoletni jest krzywdzony przez innego pracownika Poradni, przekazuje ją Dyrektorowi Poradni lub koordynatorowi ds. standardów wraz ze sporządzoną notatką służbową. Notatka służbowa może mieć formę pisemną lub elektroniczną.
2. Gdy zagrożone jest życie lub zdrowie małoletniego, osoba ujawniająca krzywdzenie niezwłocznie powiadamia alarmowo policję, a w zgłoszeniu podaje dane osoby zgłaszającej, dane małoletniego oraz dane osoby podejrzanej o krzywdzenie, a także wszystkie znane fakty w sprawie. Osoba zawiadamiająca w tej sytuacji wypełnia również kartę przebiegu interwencji.
3. Dyrektor Poradni natychmiast odsuwa podejrzanego o krzywdzenie małoletniego pracownika Poradni od wszelkich form kontaktu z małoletnimi (nie tylko pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy i wzywa osobę, której dotyczy zgłoszenie na rozmowę wyjaśniającą, w której uczestniczy Wicedyrektor i inna wyznaczona osoba, protokołującą przebieg spotkania.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony Dyrektora Poradni, działania interwencyjne prowadzi koordynator ds. standardów.
5. Podczas spotkania omówiona zostaje sytuacja dziecka i zasadność podejrzeń, a także wypracowany zostaje sposób postępowania w tej sytuacji. W protokole ze spotkania zawarte zostają opracowane wnioski i postanowienia.
6. W przypadku potwierdzenia podejrzeń Dyrektor Poradni informuje o zdarzeniu rodziców małoletniego krzywdzonego oraz pisemnie odpowiednie służby (Policję/ prokuraturę), składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Opracowywany jest plan wsparcia małoletniego, z którym zapoznawany jest małoletni i jego rodzice.
7. W przypadku ustalenia, że zachowania pracownika związane są np. ze stosowaniem krzyku w kierunku małoletniego, albo niestosownych komentarzy, Dyrektor Poradni przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem, ustala przyczyny zachowań i jeśli jest to wskazane kieruje na obowiązkowe szkolenia np. trening komunikacji interpersonalnej lub trening zastępowania agresji. Jeśli podjęte działania nie dadzą oczekiwanych efektów, Dyrektor podejmuje kroki zgodne z kodeksem pracy i innymi przepisami prawa.

IV. Dziecko molestowane seksualnie

Czyny zabronione i przepisy chroniące dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym to m.in.:

- art. 197 kodeksu karnego (dalej: kk) – zgwałcenie,
- art. 198 kk – wykorzystanie seksualne dziecka na skutek jego bezradności i/lub niepoczytalności,
- art. 199 kk – nadużycie stosunku zależności dziecka od innej osoby lub wykorzystanie krytycznego położenia dziecka w celach seksualnych,
- art. 200 kk – kontakt seksualny z dzieckiem poniżej 15. roku życia,
- art. 200a kk – grooming – nawiązywanie z dzieckiem do 15. roku życia kontaktu przy użyciu nowych technologii w celu spotkania i nakłonienia dziecka do obcowania pociowego lub w celu produkowania bądź utrwalania treści o charakterze pornograficznym za pomocą groźby, wprowadzenia dziecka w błąd, wyzyskania błędu albo wykorzystania jego niezdolności do należytego pojmowania sytuacji,
- art. 202 § 3–5 kk – pornografia z udziałem dzieci.

W sytuacji podejrzenia, że małoletni uczeń został pokrzywdzony którymś z wymienionych wyżej przestępstw, należy bezwzględnie zawiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka.

- Zawiadomienie należy złożyć do instytucji właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.
- Zawiadomienie składa Dyrektor Poradni zgodnie ze swoimi obowiązkami.
- Złożenie zawiadomienia powinno nastąpić nawet bez uzyskania zgody rodziców pokrzywdzonego. Poinformowanie ich o działaniach Poradni zależy od decyzji Dyrektora Poradni.

Wcześniej należy zorganizować spotkanie z rodzicami, którego celem będzie poinformowanie o uzyskanych informacjach lub o zaobserwowanych zachowaniach i wypowiedziach małoletniego wskazujących na doświadczenie wykorzystywania seksualnego, a także wskazanie rodzicom miejsc świadczących pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Rodziców należy poinformować o obowiązku podjęcia interwencji prawnej i wspólnie ustalić plan pomocy małoletniemu (zapewnienie mu bezpieczeństwa, udzielenie szkolnej pomocy psychologiczno - pedagogicznej, ewentualne skierowanie do specjalistycznej placówki wsparcia). W sytuacji podejrzenia, że sprawcą wykorzystywania seksualnego dziecka jest jego rodzic, do udziału w spotkaniu powinien być zaproszony rodzic niekrzywdzący, wskazany przez dziecko lub inna osoba, do której dziecko ma zaufanie zgodnie z rozporządzeniem „Niebieska Karta”.

DYREKTOR

Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 18
w Warszawie, ul. Koncertowa 4


dr Katarzyna Zaborcik



